

Motion till riksdagen 2021/22:4480

av **Fredrik Christensson och Niels Paarup-Petersen (båda C)**

med anledning av prop. 2021/22:132 Förskola för fler barn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag på hur man avser att säkerställa språkkunskaperna och stärka kompetensutvecklingen för personalen i förskolan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en uppföljning av kommunernas implementering i den uppsökande verksamheten för ökat deltagande i förskolan bör göras efter tre år, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

För att utjämna livschanser och ge fler barn en bra start behöver vi en likvärdig förskola av hög kvalitet. Som utredningen Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska (SOU 2020:67) konstaterar är förskolan särskilt viktig för barn med svag socio-ekonomisk eller utländsk bakgrund. Därför är det olyckligt att det är i just dessa grupper som deltagandet i förskolan är som lägst. Centerpartiet välkomnar därför regeringens förslag men vill se ytterligare steg för att stärka likvärdigheten i förskolan.

Förskolan lägger grunden för livslångt lärande. De barn som gynnas mest av en god förskola är de barn som har de svåraste förutsättningarna. Samtidigt är det barnen med svårast förutsättningar som svensk förskola har svårast att nå. I dag varierar rätten till förskola beroende på om föräldrarna arbetar eller inte. Exempelvis har barn till föräldrar som lever på försörjningsstöd inte rätt till förskola lika många timmar som barn vars föräldrar arbetar. För att nå de mest utsatta familjerna bör rätten till antalet timmar på sikt öka för familjer i utanförskap.

En av utmaningarna för att säkra den pedagogiska verksamheten är barngruppernas storlek och bristen på utbildad personal. Barnen måste kunna lita på att det finns vuxna som ser dem. Precis som konstateras i utredningen så finns ett stort behov av att kunna

rekrytera fler förskollärare och ge bättre förutsättningar på förskolor med svåra förutsättningar, eftersom det också kräver en större arbetsinsats. Centerpartiet delar regeringens uppfattning från propositionen att det bör finnas legitimerade förskollärare och barnskötare med barnskötutbildning i förskolan. Fler förskollärare behöver därför utbildas och det måste bli lättare för barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare medan de jobbar i förskolan. Det är särskilt angeläget att möta ambitionen om fler barn i förskolan med reformer för att få fler utbildade förskollärare och barnskötare. Barnskötare är den största yrkesgruppen inom förskolan och utgörs till 90 procent av kvinnor. Trots att det är en så stor yrkesgrupp finns det i dag ingen nationell standard för barnskötutbildningen. År 2020 blev det möjligt för barnskötare att studera upp till 90 högskolepoäng inom vidareutbildning för yrkesverksamma lärare och pedagogisk personal inom förskolan (VAL), för att nå förskollärexamen. För att stärka barnskötrollen ytterligare vill Centerpartiet se ett barnskötaryft och en standardisering av grundutbildning för barnskötare. Genom att man skapar en nationell standard för barnskötare kan dessutom arbetsgivare få ett tydligare kvitto på vad en barnskötare utbildning innehåller.

Att flerspråkig personal är en tillgång för många förskolor och fungerar som en länk mellan vårdnadshavare och barn ska inte underskattas. Men bristande språkkunskaper i svenska hos personal i förskola är ett problem om förskolan fullt ut ska kunna leva upp till uppdraget om en likvärdig förskola. Det blir än mer tydligt för förskolor där en stor andel av barnen har utländsk bakgrund. Centerpartiet anser att det är positivt att flera kommuner nu tagit steg för att stärka språkkompetensen hos personalen i förskolan. Men det finns ett stort behov av kompetensutvecklingsinsatser för förskolepersonal. Centerpartiet delar regeringens uppfattning från propositionen att personalen bör ha goda kunskaper i svenska och andraspråksutveckling. Därför är vi kritiska till att regeringen inte tagit förslag vidare från utredningen om detta och vi anser att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att få fler legitimerade förskollärare. Vi hade gärna sett att regeringen även gått fram med förslag som syftar till att få bukt med den pedagogiska segregationen inom förskolan. Precis som utredningen Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska påpekar kan statliga satsningar ha betydelse för huvudmännens möjligheter att rekrytera förskollärare och barnskötare till förskolor med större utmaningar. Exempelvis hade förslaget om att förskolan ska omfattas av karriärstegsreformen varit ett välkommet statligt bidrag, precis som flera aktörer, däribland Sveriges Kommuner och Regioner, Lärarförbundet och Diskrimineringsombudsmannen, har påpekat. Likaså hade Centerpartiet velat se att förslaget om en översyn av barnskötutbildningar, i syfte att få ett enhetligt innehåll, tagits vidare som tillstyrks av flera remissinsatser, däribland Sveriges Kommuner och Regioner.

Förutom att utöka rätten till förskola behöver kunskap och information om förskolans verksamhet bättre än i dag nå till alla familjer. Genom att kommunen arbetar med uppsökande verksamhet kan familjer med svårare förutsättningar få bättre information och kunskap om förskolans uppdrag och verksamhet. Centerpartiet välkomnar därför regeringens förslag som tydliggör kommunernas ansvar för uppsökande verksamhet. Däremot ställer vi oss frågande till den skarpa skrivningen i lagtext om att kontakt ska tas inför både vår- och hösttermin. Det innebär ökad administration för kommunerna samt kan anses vara en omotiverad inskränkning av den kommunala självstyrelsen. För t.ex. barn som går i pedagogisk omsorg kan det ifrågasättas om en sådan kontakt verkligen behöver tas två gånger om året. Därför vill vi se uppföljning av

kommunernas implementering i den uppsökande verksamheten för ökat deltagande i förskolan inom tre år för att säkerställa att lagstiftningen är ändamålsenligt utformad.

Centerpartiet värnar valfrihet och vill att all barnomsorg ska hålla en god kvalitet och vara en trygg och pedagogisk plats för barnen. Att det finns alternativ i barnomsorgen är bra. Förutsättningarna för att anordna förskola ser olika ut i olika delar av landet. I vissa kommuner eller kommundelar kan pedagogisk omsorg vara det enda alternativ som finns för att kunna tillgodose barnomsorg i barnets geografiska närhet. Därför är det fortsatt viktigt att kommuner strävar efter att erbjuda pedagogisk omsorg och att valfriheten värnas.

Fredrik Christensson (C)

Niels Paarup-Petersen (C)